

7 GRATIS online werkvormen voor trainers en coaches

Ennuonline

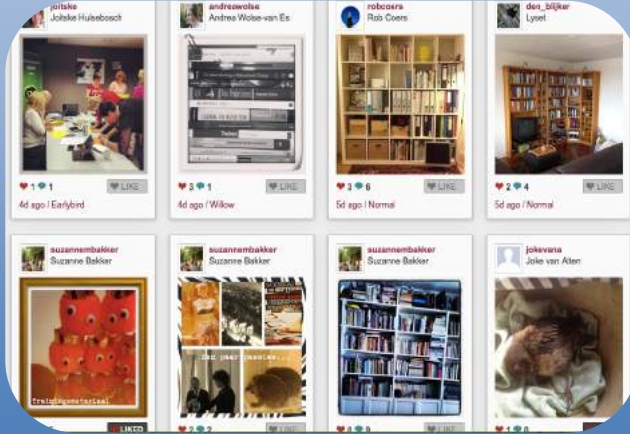
Joitske Hulsebosch en Sibrenne Wagenaar

16 februari 2014

Werkvorm 1: Beelden delen via instagram

Een voorbeeld

In een online netwerk hebben we Instagram gebruikt om nader kennis te maken. Mensen kenden elkaar al wel, maar alleen via een LinkedIn groep. De vraag die we stelden was: probeer elke dag een foto te delen die iets over jezelf zegt, met de hashtag #pietjepuk. Er werden veel sporten en dagelijkse activiteiten gedeeld maar ook boekenkasten met een gesprek over wat je leest en hoe je het in de kast bewaard.

- **Doel:** Beelden verzamelen rondom een bepaald onderwerp. Dit kan goed als opstap naar een face-to-face bespreking
- **Tijd:** Een dag tot 2 weken
- **Modus:** Asynchroon
- **Deelnemers:** 5-50

Hoe werkt de tool? Over Instagram

Instagram is een App voor smartphone en Ipad. Het is een populaire App die veel gebruikt wordt om foto's te delen met volgers. Je kunt Instagram ook goed gebruiken in een training, workshop of in langer lopende leertrajecten. Voorwaarde is wel dat deelnemers een smartphone of Ipad hebben. Meer over Instagram vind je in "The beginner's guide to instagram":

<http://mashable.com/2012/05/29/instagram-for-beginners/>

Beschrijving van de werkvorm

Je vraagt de deelnemers om met hun smartphone of tablet foto's te maken van een bepaald onderwerp en dit met elkaar te delen via Instagram. Voor het delen gebruiken ze een bepaalde hashtag. Deze hashtag moet uniek zijn, anders komen er foto's tussen van mensen buiten de groep. Geef een goede instructie aan de deelnemers en doe zelf ook mee. Stimuleer mensen om op elkaars foto's te reageren. Doordat je je smartphone vaak bij je hebt, nodigt het uit om foto's te delen van situaties die je tegenkomt in het dagelijks leven. Je kunt het dus ook goed gebruiken om zicht te krijgen op praktijkvragen. Het is wel belangrijk om mensen te vertellen dat hun foto's publiek zijn. Er is een functie binnen Instagram waardoor je wel privé iets kunt delen. Door op de knop 'Direct' te klikken,

kunnen gebruikers de foto versturen naar één of tot maximaal 15 personen. Als je met een kleine groep werkt kun je dit ook gebruiken.

Stappen

1. Leg uit aan de deelnemers wat het onderwerp is van de foto's die ze moeten delen en hoe ze een account op Instagram kunnen aanmaken. Geef duidelijk aan hoe vaak je een foto verwacht (bv. dagelijks).
2. Gedurende de periode dat je de foto's deelt kijk je dagelijks naar Instagram. Mensen die niet mee doen kun je eventueel herinneren aan de opdracht of ondersteunen.
3. Bij een bijeenkomst of webinar bekijk je samen de foto's. Je kunt ze via een beamer projecteren (<http://web.stagram.com/>). In de bijeenkomst kun je dieper ingaan op het onderwerp aan de hand van wat mensen opvalt aan de foto's en de invalshoeken die daar uit spreken.

Meer lezen?

- Vier manieren om Instagram te gebruiken bij leren en opleiden: <http://www.joitskehulsebosch.nl/2013/07/01/4-manieren-om-instagram-te-gebruiken-bij-leren-en-opleiden/>
- Instagram as a tool for your learning process: <http://www.changingtides.eu/2013/09/instagram-tool-learning-process/>

Werkvorm 2: Adopteer een concept

Een voorbeeld

een online platform hebben we mensen gevraagd om te kiezen uit een tiental onderwerpen, de gekozen concepten hebben allemaal te maken met het onderwerp van de cursus. Ze hebben een verschillende invalshoek. Deelnemers vonden het leuk om een onderwerp te kiezen, er in te duiken en een samenvatting te geven. De uitleg was vaak heel goed en er werden veel links naar video's gedeeld.

- **Doel:** Concept uitdiepen. Dit kan goed als opstap naar een uitgebreidere bespreking.
- **Tijd:** 1 - 2 weken
- **Modus:** Asynchroon
- **Deelnemers:** 5-50

Hoe werkt de tool? Een online forum

Er is veel keuze in online forums, en de meeste platforms hebben een forum functie. Het maakt dus niet uit of je gebruik maakt van Sharepoint, Moodle of een ander platform. Ook Facebook groepen hebben of Yammer hebben een forum functie. Het is makkelijker als je een forum 'threaded' kan instellen, dan kun je zien wie er op iemand reageert.

Beschrijving van de werkvorm

Belangrijk bij deze werkvorm is dat er verschillende concepten zijn die van belang zijn voor het onderwerp van je training of les. Je laat deelnemers zelf een concept kiezen dat ze uit willen diepen en samenvatting hiervan plaatsen. Een alternatief is om groepjes te vormen en hen te vragen om samen een concept uit te diepen en te presenteren, bijvoorbeeld gedurende een webinar.

Stappen

1. Geef de deelnemers een lijst van concepten. Geef duidelijk aan hoe lang je de tijd hebben om een concept te kiezen, uit te diepen en terug te plaatsen.

2. Lees de bijdragen en geef waar nodig feedback of suggesties om verder te zoeken.
3. Organiseer een moment waarop iedereen de bijdragen gaat bekijken, dit kan zijn tijdens een webinar of bijeenkomst maar kan ook online een oproep zijn om tijd te nemen om alles te lezen.

Werkvorm 3: Input vragen via online lootjes

Een voorbeeld

In een traject werken mensen in kleine groepjes aan hun praktijkcasus. Ongeveer halverwege de casus willen we organiseren dat mensen feedback vragen en krijgen van iemand anders uit de leergang. Hiertoe nodigen we ze uit om een lootje te trekken. Zo krijgen ze feedback vanuit onverwachte hoek op hun praktijkcasus. Via het 'verlanglijstje' kunnen ze aangeven waar ze graag feedback op willen.

Beste Joitske Hulsebosch,

De lootjes zijn getrokken. Kijk snel wie je hebt.

Bekijk het getrokken lootje

- **Doel:** Deelnemers geven elkaar anoniem feedback online
- **Tijd:** 1 - 2 weken
- **Modus:** Asynchroon
- **Deelnemers:** 5-10

Hoe werkt de tool? Lootjestrekken.nl

Lootjestrekken is ontwikkeld voor het trekken van Sinterklaas lootjes. Het is een interessante tool omdat je niet weet wie je getrokken heeft. Het biedt bovendien de mogelijkheid om berichten aan de hele groep te plaatsen. Let op: de lootjes worden pas getrokken als iedereen zijn verlanglijstje heeft geschreven en virtueel zijn lootje heeft ingeleverd. Het is handig om zelf pas als laatste je lootje in te leveren, want dan kun je mensen die op het laatste moment toch niet mee doen nog verwijderen.

Beschrijving van de werkvorm

Je nodigt alle deelnemers uit om een lootje in te leveren met een verlanglijst. Op de verlanglijst kunnen ze beschrijven waar ze graag feedback op willen. Na het trekken van de lootjes krijgen ze anoniem feedback van hun 'gever'.

Stappen

1. Maak een account en groep aan op lootjestrekken.nl. Je kunt een groep maken door te klikken op VUL NAMEN IN. Je kunt dan de namen en email adressen toevoegen. Geef duidelijk aan voor welke datum mensen hun lootje moeten inleveren.
2. Als de lootjes zijn ingeleverd, worden de lootjes getrokken en krijgt iedereen een mailtje met wie hij/zij getrokken heeft.
3. Als mensen het lootje hebben gekregen kunnen ze hun feedback geven door 'een vraag stellen' te gebruiken. Als het niet belangrijk is dat ze anoniem blijven kun je ook voorstellen dat ze bellen, skypen of mail gebruiken.

Deze werkvorm is gebaseerd op een werkvorm die Selma Foeken heeft bedacht: De Complimentenlootjes. Bij deze werkvorm trekken de deelnemers voorafgaand aan de training een lootje en geven ze aan het eind van de training degene die ze getrokken hebben een compliment. Zie ook: <http://selmafoeken.nl/2012/11/de-complimenten-lootjes.html>

Werkvorm 4: Brainstorm via Spiderscribe

Een voorbeeld

In een training is het onderwerp online faciliteren. In een online gesprek met 5 mensen via Skype brainstormen we over de verschillen en overeenkomsten tussen online en offline faciliteren. Doordat iedereen de factoren voor zich ziet wordt het een interessant gesprek en hebben mensen niet het gevoel dat het een tweederangs middel is zo'n skype gesprek.

- **Doel:** Brainstormen
- **Tijd:** 1 uur
- **Modus:** Synchroon (eventueel een asynchrone variant)
- **Deelnemers:** 3-10

Hoe werkt de tool? Spiderscribe

Spiderscribe is een online mindmap of online brainstorm tool waar je met meerdere mensen aan kunt werken. Een gedetailleerde hand-out met uitleg hoe je spiderscribe kunt gebruiken vind je op onze website onder het tabje gereedschap (zie Gratis) of via deze link: <http://ennuonline.com/portfolio-item/handout-brainstorming/>

Beschrijving van de werkvorm

Je organiseert een Skype conferentie of een teleconferentie (een alternatief is Google hangout of ander conferentiemiddel). Je vraagt alle deelnemers spiderscribe te openen op hun scherm via een link en hun associaties rondom het thema toe te voegen. Je kunt mensen elkaar laten inspireren. Geef hier genoeg tijd voor. Na het associëren ga je samen de opbrengst bekijken en clusteren.

Stappen

1. Maak een account aan op Spiderscribe en start een mindmap door te klikken op + create a new map. Je kunt een naam en beschrijving kiezen. Je board is automatisch 'private' dan kun je deelnemers uitnodigen. Je kunt het ook veranderen in 'public with the link'. Dan kan iedereen met de link bij de spiderscribe komen en editen zonder account.
2. Nodig iedereen uit op Spiderscribe via de link. De spiderscribe is alleen vindbaar voor mensen die de link hebben.
3. Leg uit hoe ze Spiderscribe kunnen gebruiken en start eventueel met een makkelijke vraag om even te oefenen. Vraag daarna iedereen ideeën toe te voegen rond een thema. Deelnemers zien de andere bijdragen ook en kunnen zich hierdoor laten inspireren.
4. Vraag de groep om samen de elementen te hergroeperen, deelnemers kunnen helpen 'schuiven'.
5. Bedenk samen een beeld en zoek via Google of Flickr naar een foto en voeg deze toe aan de brainstorm. Je hebt zo ook een visuele opbrengst van je brainstorm.

Meer lezen?

- Een voorbeeld van een creatieve brainstorm online: <http://ennuonline.com/2011/11/creatief-brainstormen-online/>

Werkvorm 5: Stemmen met Polleverywhere

Een voorbeeld

Voor een korte uitwisseling over leerervaringen van de afgelopen tijd, kregen de deelnemers middels deze tool drie vragen: (1) Wat is iets dat je in de afgelopen 2 weken online hebt geleerd? (2) drie kernwoorden die voor jou de afgelopen 3 weken weergeven, zijn... en (3) welke vraag heb je voor vandaag? Het leverde een mooi overzicht van leervragen op!

- **Doel:** Reacties van de mensen in de zaal
- **Tijd:** 15 minuten - 1 uur
- **Modus:** Synchroon
- **Deelnemers:** 15-500

Hoe werkt de tool? Polleverywhere

[Polleverywhere](http://polleverywhere.com) is een tool waarmee je deelnemers kunt laten stemmen per internet (via een link) of per sms. Het is vooral geschikt voor grotere groepen. Je kunt zowel gesloten als open vragen gebruiken.

Beschrijving van de werkvorm

Je bedenkt een aantal stellingen of vragen. Bij grotere groepen zijn gesloten vragen makkelijker omdat je dan het percentage in grafiek op het scherm zit. Je laat mensen in de zaal of bijeenkomst de vragen beantwoorden, dit kan per SMS of online als ze toegang tot internet hebben. De resultaten zijn meteen zichtbaar en kun je bespreken. Je kunt ook mensen uitnodigen die een bepaald antwoord hebben gegeven om dit toe te lichten.

Stappen

1. Je formuleert een aantal (open en/of gesloten) vragen in Polleverywhere.
2. Vervolgens nodig je deelnemers uit te reageren. Dit kan per sms of via een link naar een internet pagina.
3. De antwoorden kun je via een beamer plenair tonen. Polleverywhere biedt verschillende vormen om het geheel te tonen: een fountain, een Wordle.
4. Het geheel aan antwoorden geeft vaak genoeg gelegenheid tot verder gesprek!

Meer lezen?

- Een voorbeeld van het gebruik van Polleverywhere in een bijeenkomst:
<http://www.link2learn.eu/blogberichten/tool-2-polleverywhere-stem-uitbrengen-ervaring-delen/>

Werkvorm 6: Ideeën verzamelen met Padlet

Een voorbeeld

Een leerkring heeft 3 maanden lang het onderwerp duurzame energie uitgediept en wilde graag aan het einde een overzicht met de belangrijke factoren die zorgen voor duurzame energie. De deelnemers konden gedurende een aantal dagen factoren toevoegen. In de bijeenkomst zijn deze factoren besproken, geclusterd en aangevuld. Het resultaat is als advies aan een stuurgroep verstuurd.

- **Doel:** Ideeën verzamelen
- **Tijd:** 1 - 5 dagen
- **Modus:** Asynchroon
- **Deelnemers:** 5-15

Hoe werkt de tool? Padlet

Padlet is een online brainstorm tool. Het is eigenlijk de online variant van het prikken van geeltjes (post-it notes) op de muur. Bij Padlet kun je ook foto's en filmpjes plaatsen. Als je een brainstorm muur aanmaakt krijg je een URL die je naar de deelnemers kunt sturen. Je kunt kiezen of je je bord privé maakt (zodat anderen het niet kunnen lezen), dit kun je doen door er een wachtwoord op te zetten. De tool is gemakkelijk in gebruik want deelnemers hoeven geen account aan te maken om bij te dragen. Padlet heette overigens vroeger Wallwisher voor degenen die zich dat nog herinneren.

Beschrijving van de werkvorm

Belangrijk bij deze werkvorm is dat er verschillende concepten zijn die van belangrijk zijn voor het onderwerp van je training of les. Je laat deelnemers zelf een concept kiezen dat ze uit willen diepen en samenvatting hiervan plaatsen. Een alternatief is om groepjes te vormen en hen te vragen om samen een concept uit te diepen en te presenteren, bijvoorbeeld gedurende een webinar.

Stappen

1. Maak een account aan bij Padlet en klik op BOUW een MUUR. Klik daarna op Muur AANPASSEN aan de rechterkant om een titel en omschrijving te kiezen. Verder kun je op 'privacy' klikken om te kiezen of je muur publiek mag zijn of privé moet worden.
2. Plaats het eerste geeltje met een duidelijke uitleg. Het is belangrijk dat de brainstormvraag duidelijk is, en ook of mensen hun naam moeten toevoegen of anoniem mogen bijdragen.
3. Stuur de link door met een uitnodiging om bij te dragen aan de muur. Een dag voordat je de opbrengst gaat bespreken kun je nog een herinnering sturen met een aantal voorbeelden van dingen die al op de muur geplaatst zijn. Dit stimuleert mensen om te gaan kijken.
4. Organiseer een moment waarop je de bijdragen gaat clusteren, dit kan zijn tijdens een webinar of bijeenkomst.
5. De opbrengst kun je exporteren als excel file, pdf of als plaatje. Ook kun je de muur embedden in een blog of website. Het is ook mogelijk de muur te delen via sociale media of te printen.

Meer lezen?

- Padlet een online prikbord: <http://ict-idee.blogspot.nl/2011/11/68-wallwisher-een-online-prikbord.html>

Werkvorm 7: Een gesprek op de achtergrond

Een voorbeeld

Deelnemers luisteren en kijken naar een presentatie en hebben tegelijkertijd de mogelijkheid om vragen te stellen in een zogeheten backchannel: een chat waar alle deelnemers toegang toe hebben en die door een begeleider wordt gefaciliteerd. Na een blokje in de presentatie is er ruimte om de vragen uit te chat te bespreken met elkaar. Ik vind het zelf als deelnemer heel prettig werken, want zodra ik mijn vraag in de chat heb getypt ben ik hem 'kwijt' en kan ik weer vrij luisteren.

- **Doel:** Een gesprek op de achtergrond kunnen voeren
- **Tijd:** 1 uur tot wel een maand
- **Modus:** asynchroon of synchroon
- **Deelnemers:** 2 - 15

Hoe werkt de tool? TodaysMeet

TodaysMeet is een heel laagdrempelige tool om te gebruiken, want je hoeft er niet voor in te loggen! Iemand maakt een ruimte aan, die 1 uur tot 1 maand blijft bestaan. Je nodigt anderen middels de link uit en aan de slag! Rechts kun je je bericht typen en links verschijnt de 'dialog' die je met elkaar voert.

Beschrijving van de werkvorm

Je kunt een chat op allerlei manieren gebruiken. In het voorbeeld wordt TodaysMeet op een synchrone manier gebruikt tegelijkertijd met een presentatie. Om zo'n gesprek op de achtergrond van waarde te laten zijn is het belangrijk dat je dit goed begeleidt. Denk van tevoren na over de vraag die je deelnemers meegeeft. Wat wil je dat ze in de chat met elkaar bespreken? De vragen die opkomen? De drie opvallendste punten?

Een andere mooie vorm om TodaysMeet in te zetten is ter ondersteuning bij een langer lopend project. Je creëert als het ware een online ruimte voor overleg en afstemming. Stel

dat je een groep deelnemers hebt die gedurende een week iets met elkaar gaan uitzoeken. En je biedt ze een chatruimte aan. Dan kunnen ze daar asynchroon van elkaar aan het werk.

Stappen

1. Ga naar TodaysMeet.com en kies een passende naam. Geef vervolgens aan hoe lang de chatruimte online toegankelijk moet blijven.
2. Stuur de link die ontstaat door naar de groep met een uitnodiging om bij te dragen. Het is belangrijk dat de vraag of opdracht duidelijk is: waar gaat de groep online met elkaar over in gesprek en met welk doel?
3. Zorg ervoor dat je als begeleider zeer regelmatig kijkt of checkt of deelnemers goed uit de voeten kunnen met de opdracht. Wellicht kun je zelf meedoen?
4. Gebruik een fysiek moment om zowel het proces als de opbrengst te bekijken. Hoe was het om zo'n online chatruimte te gebruiken? Waarbij had het echt een meerwaarde? Wat was ook lastig?
5. De opbrengst in TodaysMeet kun je opslaan, maar het ziet er niet heel mooi en handzaam uit. Bedenk, en waarschuw ook de gebruikers hiervoor, dat het vooral ondersteunend is aan de onderlinge communicatie. Het is geen handige plek om met elkaar echt iets uit te werken.